

KALLELSE

Socialnämnden

Plats och tid för
sammanträdet

Havsörnen, Borgholm, , klockan 13:00

Joel Schäfer
Ordförande

/

Therese Åhlander
Sekreterare
880 95

Förslag på justerare:

Justerar med Ersättare som ersättare

Förslag på plats och tid för
justeringen:

i Borgholm

	ÄRENDEN		Sid
1	Upprop		
2	Nyttillkomna ärenden		
3	Godkännande av dagordningen		
4	Anmälan om jäv		
5	Val av justerare		
6	Dialogmöte med kommunens revisorer och KPMG kl 13:00	2023/36 700	
7	Revisionsberättelse 2022, Beslut KF 2023-04-17	2023/55	2 - 10
8	Information från socialchef	2023/1 700	11
9	Budgetuppföljning maj 2023	2023/13 792	12 - 25
10	Uppföljning avgiftsfria trygghetslarm	2023/35 706	26 - 27
11	Genomlysning av arbetssätt inom hemtjänsten, delrapport	2023/16 730	28
12	Tillsyn av medicinsk vård och behandling vid särskilda boenden for äldre, beslut där IVO avslutar ärendet.	2022/59 701	29 - 32
13	Dataskyddsombudets rapport 2022 för Borgholms kommun kl 15:30	2023/52 700	33 - 41

Revisionsberättelse 2022, Beslut KF 2023-04-17

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att lämna över Revisionsberättelse 2022 till socialnämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunrevisorerna utsedda av kommunfullmäktige för 2022 har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelser, nämnder och fullmäktigeberedning, därtill som utsedda lekmannarevisorer granskat den verksamhet som bedrivs i kommunens bolag. Granskningar har utförts med stöd av sakkunniga från PWC, Qualitarium och KPMG.

Beslutsunderlag

Revisionsberättelse 2022

Granskningsrapport för Borgholm Energi AB år 2022

Granskningsrapport för Borgholm Energi Elnät AB för år 2022

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

§ 63

Revisionsberättelse 2022

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att revisionsrapporten tillställs nämnderna för beaktande.

Ärendebeskrivning

Kommunrevisorerna utsedda av kommunfullmäktige för 2022 har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelser, nämnder och fullmäktigeberedning, därtill som utsedda lekmannarevisorer granskat den verksamhet som bedrivs i kommunens bolag. Granskningar har utförts med stöd av sakkunniga från PWC, Qualitarium och KPMG.

Beslutsunderlag

Revisionsberättelse 2022

Granskningsrapport för Borgholm Energi AB år 2022

Granskningsrapport för Borgholm Energi Elnät AB för år 2022

Dagens sammanträde

Jan Hellroth, ordförande för kommunrevisorerna under 2022, redovisar för revisionsberättelsen.

Styrelser, nämnder och beredning i kommun ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer. Samt efter lagar och föreskrifter som gäller verksamheten. Dessa organ ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och en återredovisning till fullmäktige. Revisorernas ansvar är att granska verksamheten, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med fullmäktiges uppdrag och mål. Samt i enlighet med de lagom föreskrifter som gäller för verksamheten. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som revisorerna anser tillräcklig för att ge grund för bedömning och ansvarsprövning.

Revisorerna bedömer sammantaget att styrelser, nämnder och kommun i allt väsentligt har bedrivit en verksamhet på ett, ur ekonomisk synvinkel, tillfredställande sätt. När det gäller intern kontroll så bedömer revisorerna att kommunstyrelsens interna kontroll inte har varit ändamålsenlig. Då den inte spårbart bygger på risk- och väsentlighetsbedömningar som varit föremål för övervägande av de förtroendevalda. Vidare konstatera revisorerna att det

--	--	--	--	--

fortfarande finns stora brister i frågan om kommunstyrelsens ärendehantering samt hantering av styrdokument och protokoll.

Socialnämnden bedriver inte någon intern kontroll, byggt på nämndens egna risk- och väsentlighetsbedömningar rörande den egna verksamheten.

Utbildningsnämndens interna kontroll bedöms varit delvis tillräcklig.

Miljö- och byggnadsnämnden bedriver inte någon intern kontroll byggd på den egna nämndens risk- och väsentlighetskontroll rörande den egna verksamheten.

Miljö- och hållbarhetsberedningens och de gemensamma nämndernas interna kontroll bedöms varit tillräcklig.

Notering av bristfällig spårbarhet avseende de nämndspecifika interna kontroller vid samtliga revisionsobjekt exklusive utbildningsnämnden och de gemensamma nämnderna.

Måluppfyllelse bedöms utöver ovan nämnda kritikpunkter bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. Avtalstrohet för hela kommunorganisationen har utan förklaring under året kraftigt försämrats från 85% år 2021 till 23% år 2022. Räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, sammantaget att resultat enligt årsredovisning är förenligt med de finansiella målen som fullmäktige uppställt. Samtliga tre finansiella mål uppfylls under planperioden liksom under mandatperioden. Sammantaget är resultatet enligt årsredovisningen delvis är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige har uppställt. De av fullmäktige uppsatta fyra övergripande verksamhetsmålen rapporteras vara delvis mestadels uppfyllda. I den sammanfattande bedömningen i årsredovisningen avseende den samlande måluppfyllelse för god ekonomisk hushållning för år 2022, bör klargöras vilka personkretsar som berörs av de olika målformuleringarna.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på ekonomi i balans för året enligt ansvarsbedömningen. Årets resultat uppgår till 51,9 mkr. Från 2021 finns inget negativt balanskrav att återställa. Revisorerna konstaterar att den totala budgetavvikelsen uppgår till 40,1 mkr. Endast miljö- och byggnadsnämnden uppvisar ett underskott gentemot budget.

Revisorerna tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelser, nämnder och miljö- och hållbarhetsberedning samt den gemensamma nämnden för hjälpmedel och den gemensamma överförmyndarnämnden.

Revisorerna åberopar följande för deras bedömning:

Revisorerna har under året som en del i granskningsarbetet studerat protokoll och genomfört intervjuer och fört dialog med representanter från styrelsen, nämnderna och beredningen samt tjänstepersoner.

Följande rapporter från fördjupade granskningar har avlämnats under revisionsåret:

- Granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2022
- Granskning av följsamhet mot fördjupade granskningar i Borgholms kommun
- Granskning av hamnverksamheten 2022
- Granskning av styrande dokument (genomfördes 2020 men besvarades 2022).

--	--	--	--	--

- Granskning av delårsrapport 2022
- Granskning av årsredovisning 2022
- Granskning av god ekonomisk hushållning 2022

Yrkande

Carl Malgerud (M) tillstyrker ansvarsfrihet enligt revisorernas önskemål.

Beslutet skickas till

- Samtliga nämnder för kännedom
- Borgholm Energi AB
- Kommunikatörerna

Justerandes signering (protokollet kan vara justerat digitalt, se marginal/sista sidan) Utdragsbestyrkande

--	--	--	--	--

Kommunens revisorer

Till
Fullmäktige i Borgholms kommun
(organisationsnummer 212000-0795)

Revisionsberättelse för år 2022

Vi, av fullmäktige utsedda kommunrevisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedning. Vi har också som utsedda lekmanrevisorer granskat den verksamhet som bedrivits i kommunens bolag. Granskningen har utförts med stöd av sakkunniga från PwC, Qualitarium och KPMG.

Styrelse, nämnder och beredning i kommunen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt efter de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Dessa organ ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och en återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt i enlighet med fullmäktiges uppdrag och mål samt enligt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisions sed i kommunal verksamhet samt kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi anser tillräcklig för att ge grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredning i Borgholms kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ur ekonomisk synvinkel tillfredsställande sätt.

Intern kontroll

Vi **bedömer** att kommunstyrelsens interna kontroll inte är tillräcklig och ändamålsenlig, då den inte spårbart bygger på risk- och väsentlighetsbedömningar som varit föremål för överväganden av de förtroendevalda.

Vi konstaterar vidare att det fortfarande finns stora brister i fråga om kommunstyrelsens ärendehantering samt hantering av styrdokument och protokoll.

Vi **bedömer** att socialnämnden inte bedrivit någon intern kontroll, byggd på nämndens egna risk- och väsentlighetsbedömningar rörande den egna verksamheten.

Vi **bedömer** att utbildningsnämndens interna kontroll delvis har varit tillräcklig.

Vi **bedömer** att miljö- och byggnadsnämnden inte bedrivit någon intern kontroll, byggd på nämndens egna risk- och väsentlighetsbedömningar rörande den egna verksamheten.

Vi **bedömer** att miljö- och hållbarhetsberedningens och de gemensamma nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi noterar att spårbarheten är bristfällig avseende den nämndspecifika interna kontrollen i samtliga revisionsobjekt exklusive utbildningsnämnden och de gemensamma nämnderna.

Måluppfyllelse

Vi **bedömer** att styrelse, nämnder och beredningen i Borgholms kommun utöver ovannämnda kritikpunkter har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Avtalstroheten för hela kommunorganisationen har utan förklaring under året kraftigt försämrats, från 85% år 2021 till 73 % år 2022.

Vi **bedömer** att räkenskaperna i all väsentlighet är rättvisande.

Vi **bedömer** sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt. Samtliga tre finansiella mål uppfylls under planperioden (2021–2024), liksom under mandatperioden (2019–2022).

Vi **bedömer** sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen delvis är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt. De av fullmäktige uppsatta fyra övergripande verksamhetsmålen rapporteras delvis vara mestadels uppfyllda. **Underlag saknas dock i årsredovisningen för en bedömning av vilken effekt många av de olika mätetalen och aktiviteterna har haft.**

Vi anser att det i den sammanfattande bedömningen i årsredovisningen avseende den samlade måluppfyllelsen för god ekonomisk hushållning för år 2022 bör klargöras vilka personkretsar som berörs av de olika målformuleringarna.

Ansvarsbedömning

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2022. Årets resultat uppgår till 51,9 miljoner kronor. Från år 2021 finns inget negativt balanskravsresultat att återställa. Vi konstaterar att den totala budgetavvikelsen uppgår till + 40,1 miljoner kronor. Endast miljö- och byggnadsnämnden uppvisar ett underskott gentemot budget.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelse, nämnder och miljö- och hållbarhetsberedning samt den gemensamma nämnden för hjälpmedel och den gemensamma överförmyndarnämnden.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2022.

Vi återopar följande för vår bedömning:

Vi har under året som en del i granskningsarbetet studerat protokoll samt genomfört intervjuer/dialoger med representanter för styrelsen, nämnderna och beredningen samt tjänstepersoner.

Följande rapporter från fördjupade granskningar har avlämnats under revisionsåret:

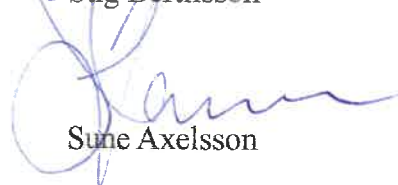
- Granskning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (Qualitarium)

- Granskning av följsamhet mot fördjupade granskningar i Borgholms kommun (Qualitarium)
- Granskning av hamnverksamheten (Qualitarium)
- Granskning av styrande dokument (PwC): genomförd 2020, besvarad av KS efter påstötning under 2022
- Granskning av delårsrapport 2022 (PwC)
- Granskning av årsredovisning 2022 (PwC)
- Granskning av god ekonomisk hushållning 2022 (PwC)

Ovanstående rapporter från de sakkunniga biträdena avseende 2022 års revision har överlämnats till kommunens företrädare för vidare hantering.

Borgholm 30 mars 2023

Jan Hellroth
Anders Marell
Stig Bertilsson
Herman Halvarsson
Christer Johnsson
Sune Axelsson

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisionsberättelse Borgholm Energi Elnät AB (KPMG)

Granskningsrapport Borgholm Energi Elnät AB

Revisionsberättelse Borgholm Energi AB (KPMG)

Granskningsrapport Borgholm Energi AB

Granskningsrapport Borgholmshem AB

Till årsstämman i
Borgholm Energi AB

Granskningsrapport för Borgholm Energi AB för år 2022

Lekmannarevisorernas granskning av Borgholm Energi Elnät AB,
Org. Nr 556527-7455

Vi har granskat Borgholm Energi Elnät AB verksamhet för år 2022.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och God revisionsred i kommunal verksamhet. Det innebär att vi planerat och genomfört granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll är tillfredsställande.

Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Vi har tagit del av styrelsens protokoll och fått information av bolaget.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningens rapportering delvis är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi har i vår granskning haft dialog med den auktoriserade revisorn samt även tagit del av hans rapporter beträffande bokslutsgranskningen.

Vi har fått information att avkastning och soliditet under en treårsperiod för verksamhetsområdena Fjärrvärme, Vindkraft och Elnät sammantaget motsvarar ägardirektivets krav.

Vi i anser att våra iakttagelser ger oss en rimlig grund för uttalandet nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet i all väsentlighet sköts på ett ändamålsenligt sätt.

Borgholm den 30 mars 2023

Jan Helroth

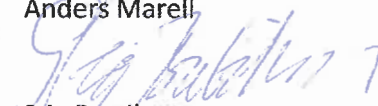
Sune Axelsson

Herman Halvarsson

Anders Marell

Stig Bertilsson

Christer Johnsson

Till årsstämman i
Borgholm Energi Elnät AB

Granskningsrapport för Borgholm Energi Elnät AB för år 2022

Lekmannarevisorernas granskning av Borgholm Energi Elnät AB,
Org. Nr 556020-7622

Vi har granskat Borgholm Energi Elnät AB verksamhet för år 2022.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och God revisionsred i kommunal verksamhet. Det innebär att vi planerat och genomfört granskningen för att i rimlig grad försäkra oss om att bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll är tillfredsställande.

Vår granskning har utgått från de direktiv bolagets ägare fattat samt att verksamheten håller sig inom de ramar bolagsordningen anger. Vi har tagit del av styrelsens protokoll och fått information av bolaget.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningens rapportering delvis är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi har fått information att avkastning och soliditet under en treårsperiod för verksamhetsområdena Fjärrvärme, Vindkraft och Elnät sammantaget motsvarar ägardirektivets krav.

Vi har i vår granskning haft dialog med den auktoriserade revisorn samt även tagit del av hans rapporter beträffande bokslutsgranskningen.

Vi i anser att våra iakttagelser ger oss en rimlig grund för uttalandet nedan.

Vi bedömer att bolagets verksamhet i all väsentlighet sköts på ett ändamålsenligt sätt och att den interna kontrollen är tillfredsställande.

Denna granskningsrapport är upprättad av Jan Hellroth, Anders Marell, Sune Axelsson, Stig Bertilsson, Herman Halvarsson och Christer Johnsson, av kommunfullmäktige i Borgholms kommun utsedda lekmannarevisorer i Borgholm Energi AB.

Borgholm den 30 mars 2023

Jan Hellroth

Sune Axelsson

Herman Halvarsson

Anders Marell

Stig Bertilsson

Christer Johnsson

§ 64

Information från socialchef 2023

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att godkänna informationen och lämna över den till socialnämnden.

Dagens sammanträde

Anna Hasselbom Trofast ger följande information;

- Antalet hemtjänsttimmar fortsätter att öka, insatser kommer att prioriteras.
- Det är kö till korttiden vilket gör att avtal skrivs med andra kommuner i länet om att tillfälligt köpa platser.
- Många ansökningar från andra kommuner gällande visstidare.
- Byggnationen av nya särskilda boendet på Ekbacka går enligt plan, interna dialoger förs med ekonomi och fastighetsavdelningen angående stöd och ansvar. Tomas Zander ska ta en kontakt med Lars-Gunnar Fagerberg, fastighetschef och Joel Schäfer en kontakt med Jens Odevall, kommunchef och Ilko Corkovic, kommunalråd.
- Det är infört ett skyddsstop i ett hemtjänstärende vilket innebär att arbetsplatsen för närvarande är stängd.
- Nya 11 timmars dygnsvila införs 230701. Risk- och konsekvensanalyser är gjorda.

Ordförande tackar för informationen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

Socialnämnd

Uppföljning maj 2023

Maj 2023

SN 2023-06-28, §XX

Innehållsförteckning

1	Förvaltningsberättelse	3
1.1	Händelser av väsentlig betydelse	3
1.2	God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	4
1.2.1	Sammanfattning	4
1.2.2	Kommunens verksamheter	5

1 Förvaltningsberättelse

1.1 Händelser av väsentlig betydelse

Vård och omsorg

- Högt tryck på korttidsplatser samt särskilt boendeplatser.
- Fortsatt högre antal beviljade hemtjänst- och hälso- och sjukvårdstimmar än budget.
- Rekrytering inför sommaren pågår fortfarande.
- Rekrytering av Arbetsterapeut och fysioterapeut pågår.
- Samarbete med Folkuniversitet pågår och verksamheten har ukrainakor på praktik under våren med syfte att kunna få en anställning via statliga medel under en period.
- Fortsatt arbete med implementering av Lifecare och IBIC.
- Utbildning i Rehabiliterande förhållningssätt och förflyttningkunskap pågår samt uppföljning av utbildningen rehabiliterande synsätt med bra diskussioner och goda exempel i vardagen tas upp. Ett stort engagemang hos både baspersonal och personal från rehab.
- Covid vaccinering pågår i hemsjukvård och på särskilt boende.
- Ny löner är meddelade till samtliga medarbetare.

Omsorgen om funktionsnedsatta (OFN)

- Rekrytering har fortsatt att prägla verksamheten, både inför sommar men också för grundbemanning på fler enheter.
- Beställningar för bostad med särskild service LSS, kontaktpersoner samt extern placering Daglig verksamhet har inkommit, där vi har små möjligheter att verkställa.
- Flytt av Barn-LSS har inte gått att genomföra och verksamheten är kvar i de gamla lokalerna.
- Lösningen medarbetare med ansvar som pedagogisk ledare på Muraregatan har börjat sjasättas och verksamheten gungar mindre än tidigare. Denna har sagt upp sig och kommer istället ersättas delvis av en enhetschef under hösten.
- Nöjda chefer och medarbetare gällande Lifecare utförare, systemet underlättar för alla involverade.

Individ- och familjeomsorgen (IFO)

- Barn och familj och Stöd och insatser har tillsammans haft sin första workshop gällande Signs of safety. Signs of safety är till stor del implementerat som förhållningssätt inom Individ- och familjeomsorgen, men det är många verktyg att använda och vi behöver kunna följa en röd tråd från utredningens inledningsskede till att en insats avslutas.
- Samordningsförbundet bjöd in stora delar av socialförvaltningen till en inspirationsdag den 3 maj. Föreläsningarna var mycket inspirerade och gav många tankeställare.
- Simone Sandell som driver Fridstorp, en hästverksamhet, kom till

ärendekonferensen och berättade för medarbetarna inom Individ- och familjeomsorgen och ekonomiskt bistånd om hästverksamheten och det projekt som Simone ihop med utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen bedrivit under våren. Föreläsningen gav en förståelse för hur stor skillnad den här formen av grön omsorg kan göra för både barn, unga och vuxna.

- Under maj månad har verksamheten fått besked om att få återbesätta den tredje tjänsten i Förebyggande Teamet. Tjänsten ligger ute och intervjuer förväntas göras under slutet av juni.
- Förebyggande Teamet har fältat på årets motordag och cruising. Där blev det lite stökigt bland de lite äldre ungdomarna, vilka också kom från många närliggande kommuner.
- Ett första tillfälle i syfte att rekrytera familjehem har genomförts på torget, dock var det inte så mycket folk på stan så vi hoppas på mer rörelse i juli månad.

1.2 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

1.2.1 Sammanfattning

Socialförvaltningen uppvisar för perioden en negativ budgetavvikelse om -4,3 mkr.

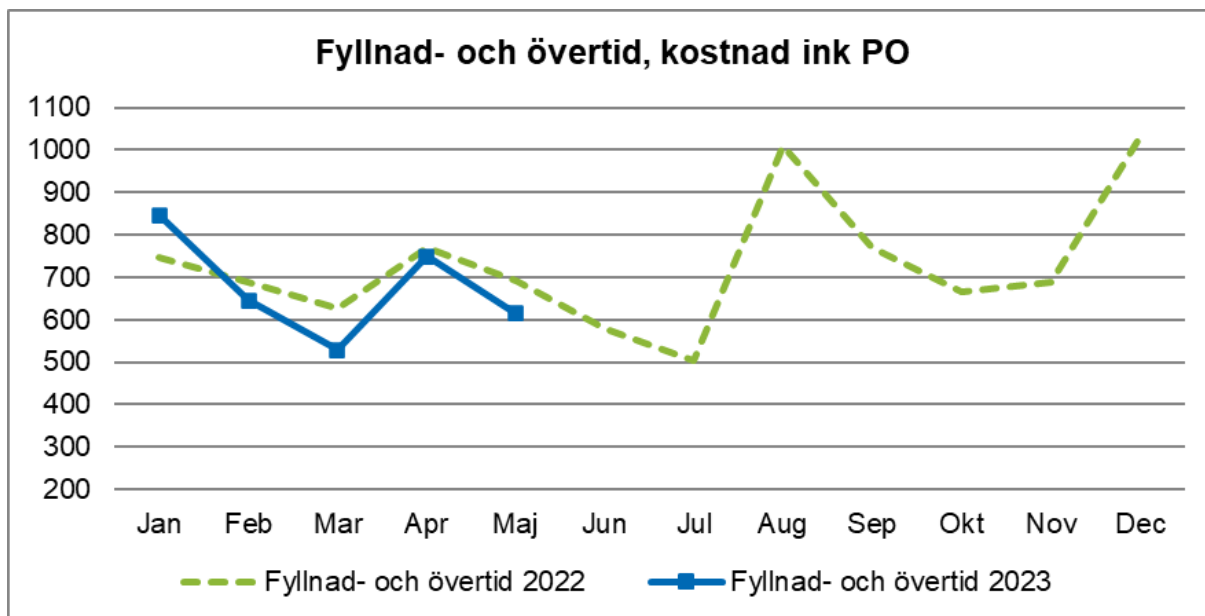
En fortsatt negativ budgetavvikelse inom ordinärt boende och individ- och familjeomsorgen som påverkar avvikelsen med -8,1 mkr, beror på höga personalkostnader i form av sjuk, fyllnad- och overtidskostnader på grund av personalbrist, och fler externa placeringar än budgeterat. Även kostnader för introduktioner för sommarpersonal samt höga hjälpmedelskostnader påverkar resultatet negativt. Det som reducerar avvikelsen är att verksamheten fått ett generellt stadsbidrag för att minska antalet timanställda.

Prognos för helåret är beräknad till +4,4 mkr, där det har skett en minskning sedan föregående rapportering. Minskningen härleds främst till att antalet hemtjänsttimmar inte stagnerat som förväntat, utan fortsätter öka. Andra antaganden som gjorts är att individ- och familjeomsorgen och ordinärt boende kommer visa på ett negativt resultat vid årets slut, vilket beror på längre och dyrare externa placeringar än budgeterat, samt ett högre vårdbehov inom hemtjänsten, där personalkostnaderna och hemtjänsttimmarna är högre än budgeterat. Statliga stimulansmedel, samt de åtgärder som samtliga verksamheter har påbörjat, påverkar också den positiva årsprognosen.

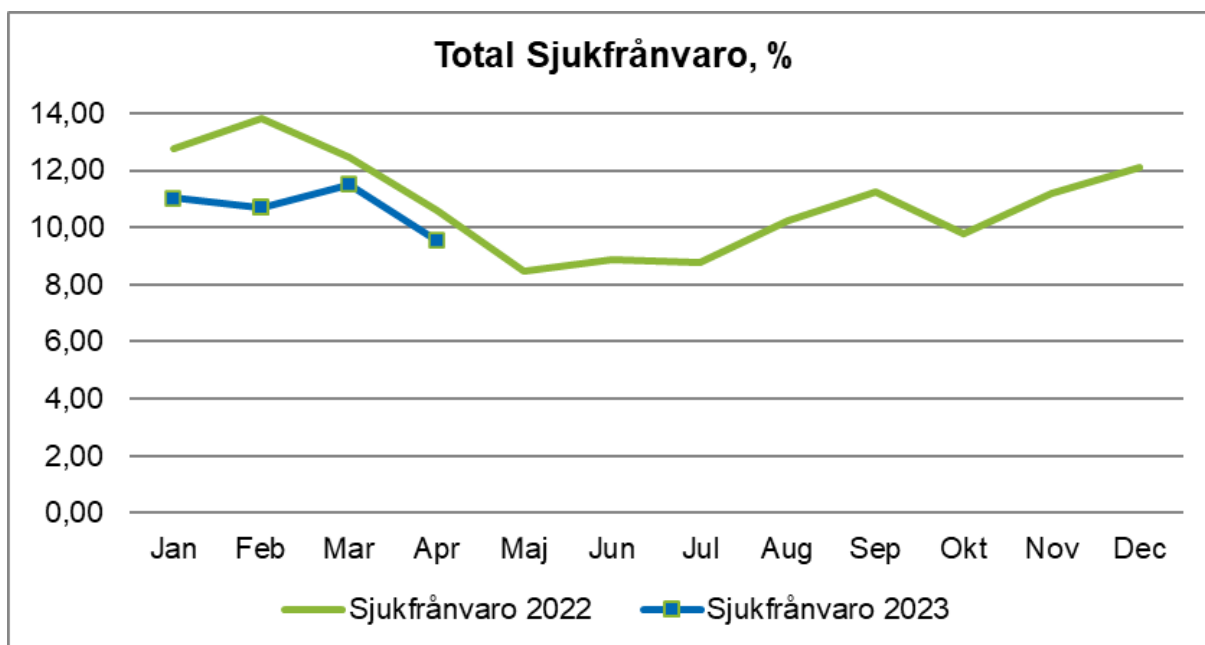
1.2.2 Kommunens verksamheter

Personalstatistik

Kostnader för fyllnad och övertid för perioden uppgår till 3 383 tkr för hela socialförvaltningen. En minskning med 142 tkr jämfört med samma period föregående år då kostnaden var 3 525 tkr.

Sjuklönekostnader uppgår för perioden till 4 201 tkr. En minskning med 886 tkr jämfört med samma period föregående år då kostnaden var 5 087 tkr.

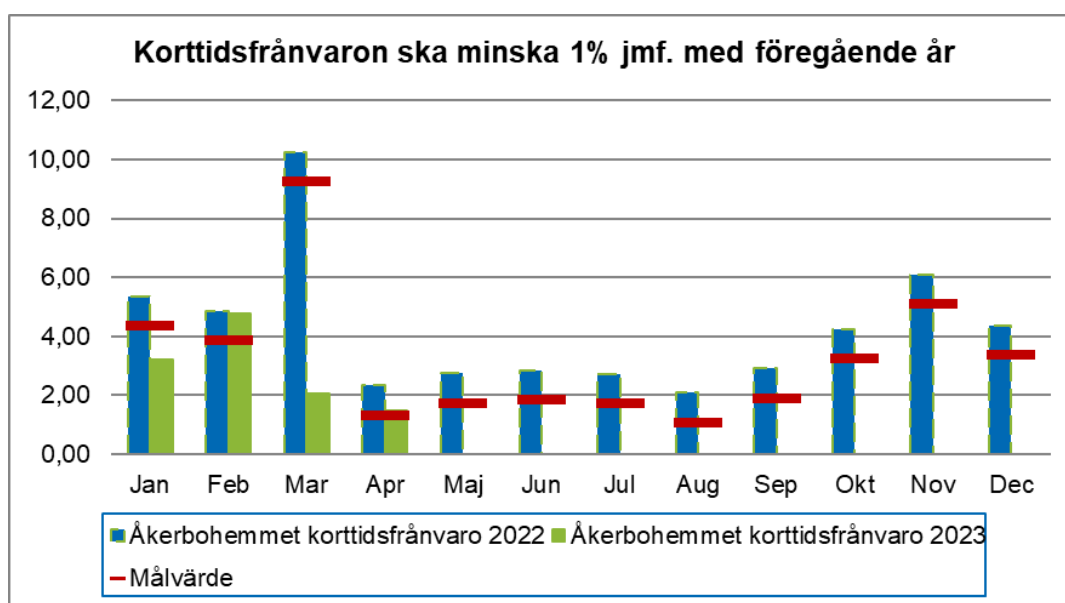
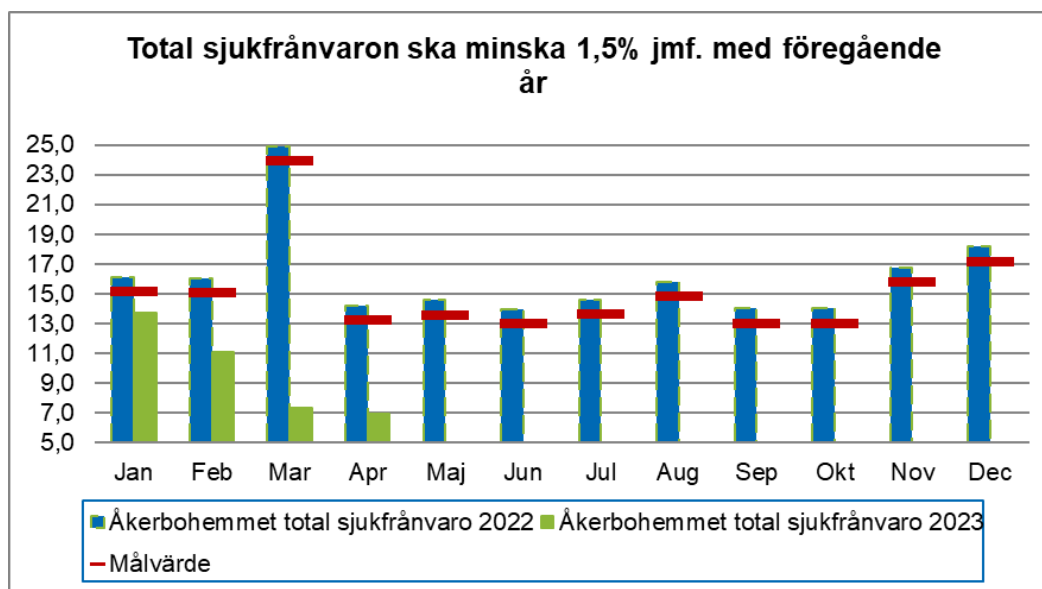
Projekt Åkerbohemmet - Minskat arbetsmätt

20:e mars startade projektet minskad veckoarbetstid för tillsvidareanställda med heltidstjänst.

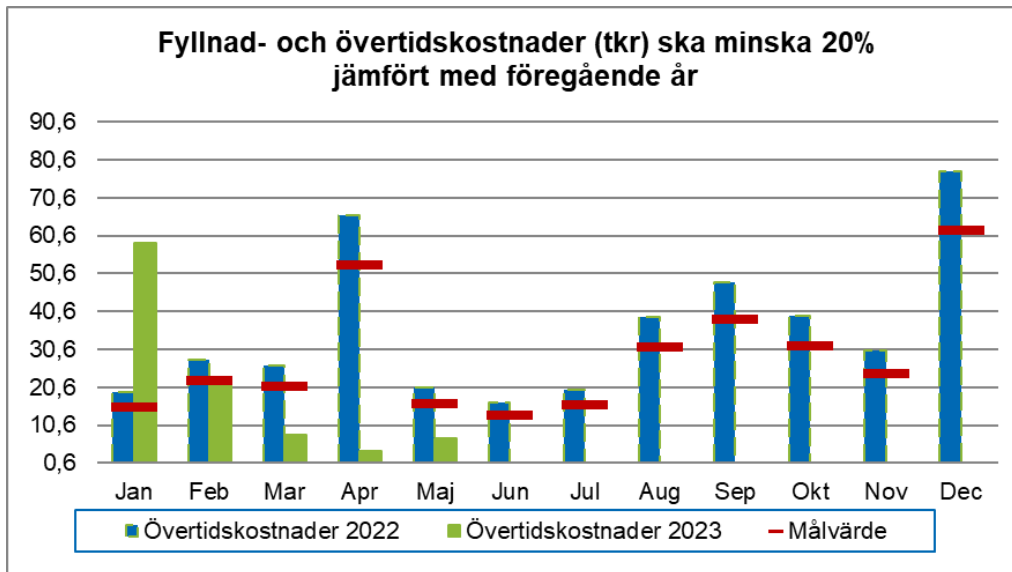
Information ges vid varje arbetsplatsträff (APT). Uppföljningsmöte genomfördes med projektgruppen 17:e maj. Där framkom att personalen är mycket nöjda, känner sig mer utvilade och har mer energi för sitt arbete.

Medarbetarna är mycket positivt inställda och känner redan på den här korta tiden, att de får mer återhämtning. Även enhetschefen upplever att det skett en förändring bland medarbetarna. Det råder en positiv anda som genomsyrar hela Åkerbohemmet.

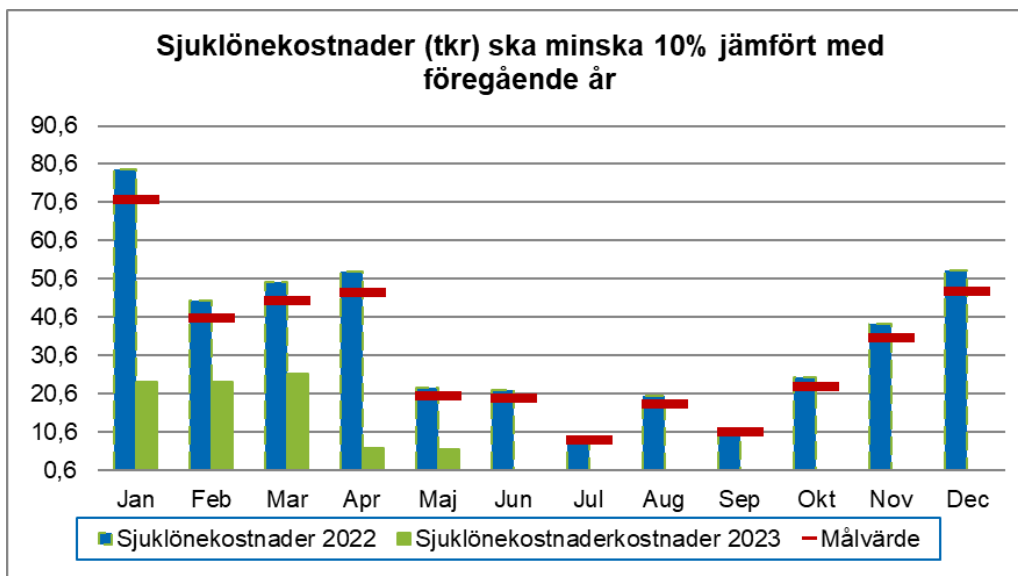
Det vi kan se redan nu är en positiv tendens på samtliga mätområden och målvärden har uppnåtts. Under april månad hade Lunden/Lyckan 0% sjukfrånvaro.

Fyllnad- och övertidskostnader har minskat med 60 tkr sedan samma period föregående år.

Sjuklönekostnader har minskat med 163 tkr sedan samma period föregående år.

Ekonomisk analys

Analys av avvikelse för perioden

Socialförvaltningen uppvisar en negativ avvikelse om -4,3 mkr för perioden. Avvikelse och prognos per verksamhetsområde visas i tabellen under rubriken 1.2.2.2.1 Ekonomisk sammanställning.

Centralt

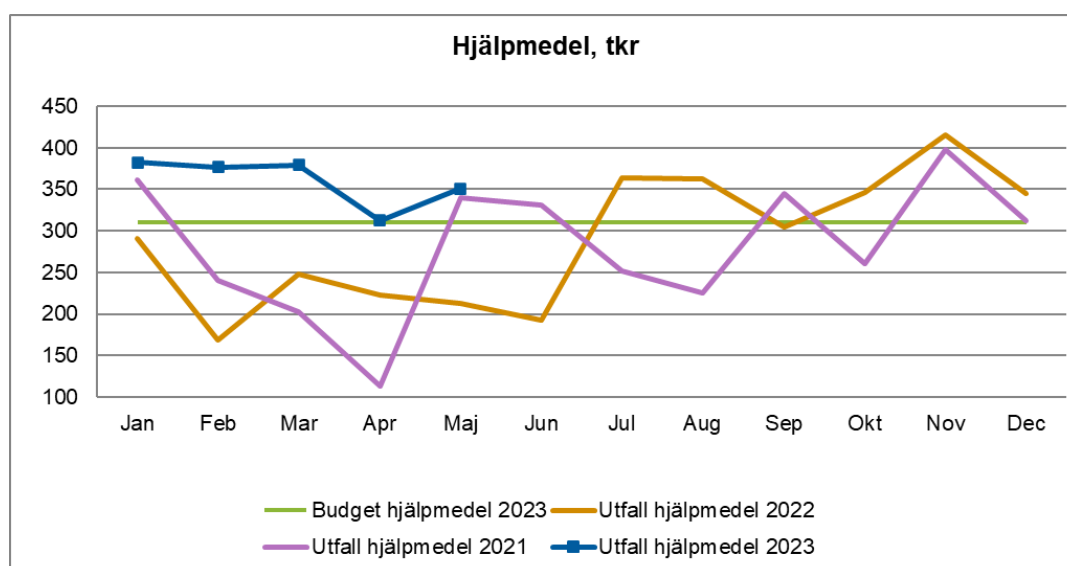
Centralt uppvisar en budget i balans.

Vård och omsorg

Resultatet för verksamhetsområdet är - 6,2 mkr. Underskottet härleds framför allt till en ökning av hemtjänsttimmar. Hög sjukfrånvaro och svårigheter att rekrytera vikarier resulterar i höga kostnader. Underskottet härleds även till kostnaderna för semestereskuld från 2022 som uppgår till 1,5 mkr samt kostnader för obokad resurstid som uppgår till 0,9 mkr. Kostnad för sjuklön och övertid uppgår till 5,8 mkr.

Hälso-och sjukvården

Den negativa budgetavvikelsen härleds främst till höga personalkostnader inom sjuksköterskorna, i form av övertidskostnader samt sjuklönekostnader. Anledningen till dessa härleds till hög arbetsbelastning, hög sjukfrånvaro samt införanden av nya system. Kostnaderna har dock stannat upp sedan föregående period. Det som reducerar underskottet är en ej budgeterad intäkt gällande ersättning för vaccinering, samt ej utnyttjad budget för driftkostnader för bland annat inkontinens, medicinteknisk utrustning och sjukvårdsartiklar. Kostnaderna för hjälpmedel har även ökat markant jämfört med samma period föregående år och ligger över budgeterad nivå.

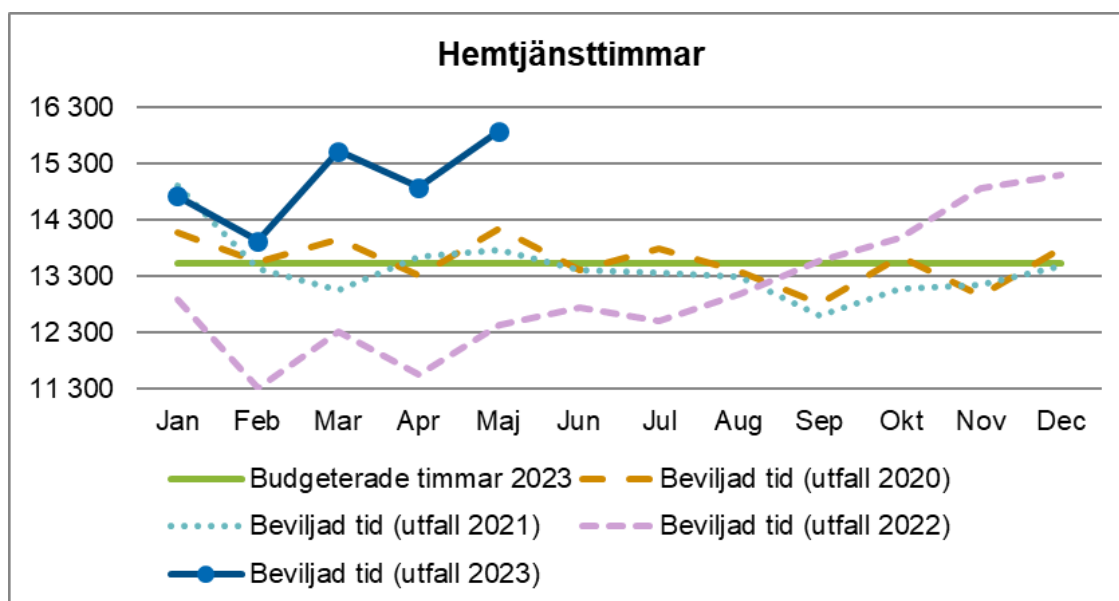

Särskilt boende

Verksamheten visar för perioden en negativ budgetavvikelse, vilket främst härleds till höga personalkostnader. Kostnader för sjuklön och övertid uppgår till 1,1 mkr. Kostnad för semester inkl. semestereskuld uppgår till 0,7 mkr. Det som reducerar avvikelsen är vakanta tjänster centralt, samt ej utnyttjad budget för kompetensutveckling. Bemanningssnyckeln är högre än budgeterad nivå och orsakas av obokad resurstid. Kostnader för obokad resurstid uppgår till 0,4 mkr.

Ordinärt boende

Periodens resultat är -5,1 mkr, och fortsätter att öka sedan föregående rapportering. Avvikelsen fortsätter att härledas främst till att hemtjänsttimmar är högre än budgeterad nivå vilket påverkar resultatet negativt. För perioden jan-maj är det 2 537 beviljade timmar mer än budgeterat, och påverkar det totala negativa resultatet med cirka 1,2 mkr. Återstående underskott härleds till sjuklönekostnader och övertidskostnader som uppgår till 3,3 mkr. Kostnader för semester inkl. semestereskuld uppgår till 1,2 mkr. Det som reducerar det negativa underskottet är vakanta tjänster centralt, försäljning av bilar samt lägre personalkostnader än budgeterat på träffpunkterna. Ökad vårdtyngd hos unga palliativa omsorgstagare påverkar personalkostnaderna negativt.

Omsorgen om funktionsnedsatta

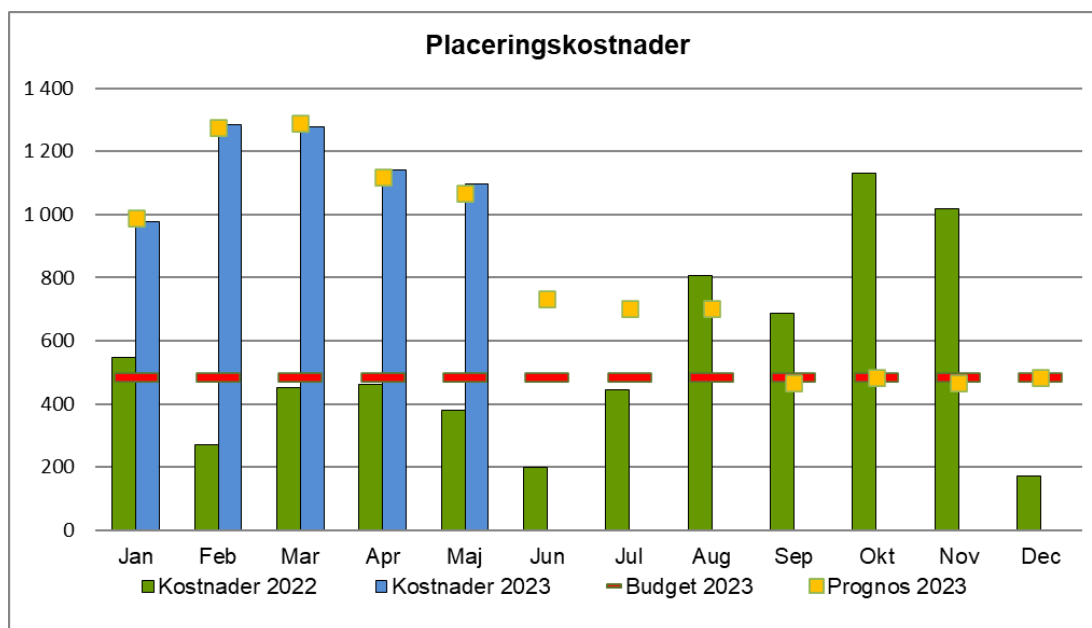
Den positiva budgetavvikelsen härleds främst till ej tillsatta tjänster samt lägre behov än förväntat inom korttidsverksamheten. Det som reducerar den positiva avvikelsen är höga kostnader för övertid, sjuklön samt utbetald sparad semester inom några av enheterna. Introduktioner inom daglig verksamhet påverkar också avvikelsen negativt då bemanningen varit högre än budgeterat under början av året.

Individ- och familjeomsorg

Avvikelsen härleds till fler, längre och dyrare externa placeringar än budgeterat,

verksamheten har även fått använda sig av konsulttjänst för handläggning av två ärenden om 20 timmar per vecka. Även kostnaden för de egna familjehemmen är högre än budget och påverkar avvikelsen negativt. Vakanta tjänster inom verksamheten Stöd och insatser och Vuxenenheten reducerar avvikelsen.

I tabellen nedan visas kostnader för externa placeringar för perioden jämfört med föregående år. Även budgeterad nivå och årsprognos visas. Kostnaden för externa placeringar uppgår till 5,8 mkr för perioden januari till maj. Kostnaden för konsulter uppgår till 372 tkr för samma period.

Arbetsmarknadsenheten

Den negativa budgetavvikelsen härleds till högre kostnader än budgeterat för försörjningsstöd, samt eftersläntande hyresinbetalningar, där underskottet kommer att minska när inbetalningar har skett. Enheten har också fått kostnaden för boenden som har tagits fram för hushåll när ett hyreshus brann ner i kommunen.

Analys av årsprognos

Prognos för helåret är beräknad till +4,4 mkr. Det har skett en minskning med 2,0 mkr sedan föregående rapportering vilket främst härleds till att antalet hemtjänststimmar inte stagnerat som förväntat, utan fortsätter öka.

Övriga antaganden som gjorts är att individ- och familjeomsorgen och ordinärt boende kommer visa på ett negativt resultat vid årets slut, och beror på längre och dyrare externa placeringar än budgeterat, samt ett högre vårdbehov inom hemtjänsten, där personalkostnaderna och hemtjänsttimmarna är högre än budgeterat. Dock finns det flera osäkerhetsfaktorer som kan påverka att årsprognosen negativt för ordinärt boende, som bland annat hur länge hemtjänsttimmarna fortsätter att öka. Statliga stimulansmedel, samt de åtgärder som samtliga verksamheter har påbörjat, påverkar också den positiva årsprognosen.

Det som reducerar prognosen är generella statsbidrag gällande minska timanställda som påverkar prognosen positivt då kostnaderna som uppstår i verksamheterna beräknas täckas av dessa medel.

Tabell

Ekonomisk sammanställning område

	Årsbudget	Budget jan-maj	Utfall jan-maj	Avvikelse jan-maj	Årsprognos
70 Centralt	39,316	16,226	16,156	70	-950
71 Bemanningseenhet	0	0	0	0	0
72 Hälso- och sjukvård	30,067	12,132	12,599	-467	0
73 Särskilt boende	99,727	40,021	40,628	-607	1,100
74 Ordinärt boende	80,143	32,205	37,272	-5,066	-2,250
75 Omsorgen om funktionsn.	58,532	23,941	23,227	714	950
76 Individ- och familjeoms	27,916	11,584	14,644	-3,060	-3,300
77 Arbetsmarknadsenhet	13,970	5,608	5,745	-137	-550
79 Projekt SN	0	0	-4,285	4,285	9,400
	349,671	141,715	145,984	-4,269	4,400

Åtgärder och konsekvensanalys

Socialförvaltningen planerar för att på sikt bli mer kostnadseffektiva och öka kvaliteten. Målet är att uppnå en hållbar organisation. Individ och familjeomsorgen förespråkar åtgärder som i första hand riktas mot att minska antalet externa placeringar samt förebygga placeringar av individer framåt. Detta förväntas uppnås genom fortsatt kompetensutveckling, utökat samarbete med regionen samt marknadsföring för att rekrytera egna familjehem, kontaktpersoner och kontaktfamiljer. I dagsläget är det svårt att beräkna vad dessa åtgärder kommer generera men att placera individer i egna familjehem istället för ett konsulentstött familjehem genererar en effektivisering om ca. 300 tkr per placering och år. Dessa åtgärder inom Individ och familjeomsorgen beräknas ge ekonomiskt resultat först under 2024 och framåt. Vidare arbetar verksamheten med att inte ersätta tjänstledigheter och vakanser under året vilket ger en stor positiv ekonomisk effekt. Omsorgen om funktionsnedsatta arbetar aktivt med att effektivisera bemanningen vilket ger mest ekonomisk effekt. Arbetet med att i första hand täcka både planerad och oplanerad frånvaro på den egna enheten och i andra hand boka ut övertalig personal på andra enheter fungerar väl i verksamheten men kan förbättras ytterligare. Även ändrade rutiner kring ledsagning i samband med skoltaxi ger positiv ekonomisk effekt. Inom vård och omsorg pågår en genomlysning av hemtjänsten för att öka kvaliteten och minska kostnaderna. Hela verksamheten arbetar med hälsofrämjande åtgärder för att ha friska medarbetare och minska sjukfrånvaron. Ett nytt samverkansavtal med Arbetsförmedlingen förväntas ge positiv effekt då fler individer ska kunna hänvisas till Pontibus och arbetscenter. Detta kommer i förlängningen medföra att fler kan komma ut i sysselsättning eller få ersättning från Försäkringskassan i stället för ekonomiskt bistånd.

Nedan är bedömning av effekter (på kort/lång sikt)

- Förslag till åtgärd får negativa konsekvenser för perspektivet
- Förslag till åtgärd får inga konsekvenser för perspektivet/ eller osäkerhet kring konsekvenser
- Förslag till åtgärd får positiva konsekvenser för perspektivet
- Bedömning kan inte göras

Specifikation åtgärder

Förvaltn ing	Åtgärd	Beskrivning	Effekt/summa (tkr)	Period	Bedömn ing av effekt
AME		Genomgång av Integration gällande ersättningar samt kostnader.	-	202308-202312	●
AME		Fler anställningar inom Arbetscenter från ekonomiskt bistånd	-	202308-202312	●
HSV		Minska övertid med ökad bemanning av resurspersonal. halvera övertidskostnaderna som gått ut i mars månad.	25	2023	●
ÄO		Kostnader för planerade utbildningar på enheterna belastas av stimulansmedel	1400	2023	●

OBO	Genomlysning av hemtjänsten resulterar i nya arbetsätt och nya riktlinjer som kan effektivisera verksamheten.	-	2023-2024	
ÄO	Ersätta färre tjänster på grund av övertalighet i grundbemanning.	250	2023	
IFO	Ej tillsätta tjänsten som enhetschef för enheten Vuxenenheten.	450	202306-202312	
IFO	Ej tillsätta tjänstledigheter och vakanser under året.	1200	202301-202312	
IFO	Rekrytera egna familjehem istället för att anlita konsulentstötta familjehem.	300/placering/år	202304-202312	
IFO	Vidareutbilda medarbetare för att förbygga placeringar i Signs of safety.	-	-	
IFO	Utökat samarbete med regionen gällande personer med risk och missbruk.	-	202304-202312	
OFN	Arbetstid har minskat med 30 min (fre, lör och sön)	15	2023	
OFN	Enstaka pass ersätts inte med vikarie där det är möjligt.	20	2023	
OFN	Resursspass planeras med andra enheter för att få ut tid och minska behov av vikarie	30	2023	
OFN	Sälja och täcka egen frånvaro om 1,0 tjänst per månad.	36	202304-202304	
OFN	Sälja och täcka egen frånvaro om 2,0 tjänst per månad	630	202305-202312	
OFN	Personal ansluter till resa med elev från bostad vilket förkortar arbetstiden med 8 timmar/vecka. Detta genererar en effektivisering om 0,2 tjänst på helår.	100	202302-202312	
OFN	Försäljning av Resursspass till andra enheter, minst 74h/månad. (0,5 tjänst på helår)	180	202304-202312	
OFN	Sälja och täcka egen frånvaro om 1,0 tjänst per månad.	360	202304-202312	
OFN	Ej ersätta sjukskrivning om 0,5 tjänst.	100	202305-202309	
OFN	Ej ersatt personal vid avslut av vikariat 0,5 tjänst	140	202306-202312	

§ 65

Budgetuppföljning maj 2023

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att godkänna den preliminära budgetuppföljningen för maj 2023.

Ärendebeskrivning

Den preliminära budgetuppföljningen för maj 2023 är framtagen av enhetschefer, verksamhetschefer och förvaltningschef tillsammans med ekonom.

Beslutsunderlag

Preliminär budgetuppföljning för maj 2023.

Dagens sammanträde

Veronica Grandin, ekonom, redovisar den preliminära budgetuppföljningen för maj månad 2023.

Ordförande tackar för en bra redogörelse.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

Äldreomsorg
Maria Svanborg, 0485-88014
maria.svanborg@borgholm.se

Uppföljning avgiftsfria trygghetslarm

Förslag till beslut

Att socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att införa avgift på larm till 260 kr/månaden samt en installationskostnad på 800 kr.

Sammanfattning av ärendet

Sedan år 2022 har trygghetslarmen samt installationen av larmen varit avgiftsfria. Det har skett en ökning av antal larm samt antal larmutryckningar vilket kan härledas till att larmen är kostnadsfria.

Verksamheten har under 2022 och 2023 fått budgettäckning för kostnaden (250 tkr 2022, 600 tkr för 2023) för larmen men trots det är kostnaderna betydligt högre.

Hemtjänsttimmarna ökar vilket härleds till demografin och personalresurserna är inte i paritet med det ökande behovet. Ökningen av larmen samt larmutryckningarna påverkar belastningen ytterligare.

Beslutsunderlag

Datum	Antal larm	År	Antalet larm/mån (till larmcentralen)	Debiterad kostnad/månad	Debiterad kostnad/installation	Total kostnad larm	Total kostnad Installation	Summa (mkr)
1/1 2020	386	2020	Statistiken gallrad	260 kr	700 kr	1, 20 mkr	7,7 tkr	1,21
1/1 2021	397	2021	Statistiken gallrad	260 kr	700 kr	1, 24 mkr	7,7 tkr	1,25
1/1 2022	414	2022	3063/månad	0	0	1, 29 mkr	11,9 tkr	1,30
1/1 2023	506	2023	4181/månad	0	0	1, 58 mkr	73,6 tkr	1,65

Ökat antal trygghetslarm har gett fler larmutryckningar. Statistik för dessa sparas endast ett år, därmed kan år 2022 och 2023 inte jämföras med tidigare år.

Antagande: I beräkningen för månadsavgiften har hänsyn tagits till faktiska kostnader som verksamheten betalar för larmtjänsten via Carium Sweden AB. Installationskostnad för larm baseras på att förberedelse och installation tar två timmar för larmtekniker att utföra.

Risk- och konsekvensanalys

Då betalningsunderlaget varierar från omsorgstagare till omsorgstagare, och från år till år, är den totala förlorade intäkten svår att beräkna för åren då trygghetslarm varit avgiftsbefriat. Konsekvensen är att kostnader inte täcks upp som uppstår i samband med larm och larmutryckningar. Med det ekonomiska läget i åtanke, speciellt för åren 2024 till 2025 och baserat på den ökning av hemtjänsttimmar som beräknas fortgå, problematiken med personalbrist och sjukfrånvaro ser verksamheten att trygghetslarmen behöver avgiftsbeläggas igen. Omsorgstagares avgift för trygghetslarm ingår i maxtaxan. Vilket gör att den som har betalningsutrymme får betala för insatsen. Den som inte har betalningsutrymme är avgiftsbefriad.

§ 72

Genomlysning av arbetssätt inom hemtjänsten.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott beslutar

att godkänna informationen och lämna över den till socialnämnden.

Ärendebeskrivning

Socialnämnden beslutade 2023-02-22, § 23 att göra en genomlysning av hemtjänstens arbetssätt. Uppdraget ska kontinuerligt återrapporteras till socialnämnden.

Dagens sammanträde

Maria Svanborg, verksamhetschef för ÄO och HSV ger följande information;

- Hur gör vi, gör vi rätt saker, ska vi utföra serviceinsatser som städ, inköp och matlagning? Studiebesök har gjorts i Nybro kommun som har "sålt" alla serviceinsatser.
- Ser över följsamheten till besluten.
- Riktlinjerna för bistånd ska ses över.
- Vad kan vi digitalisera, tillsyn på natten via kamera, medicinrobot med mera.
- Dialog förs med Åsa Amné, kostchef och Ingela Göthberg, lokalvårdschef.

Ordförande tackar för informationen.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

§ 67

Tillsyn av medicinsk vård och behandling vid särskilda boenden för äldre, beslut där IVO avslutar ärendet.

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

- att anta uppföljning av beslutade åtgärder som vidtagits eller planerar att vidtas enligt återredovisning till IVO 2023-03-31.
- att en uppföljning av beslutade åtgärderna redovisas till socialnämnden i oktober/november 2023.

Ärendebeskrivning

Efter beslut till Borgholms kommun avseende tillsyn av medicinsk vård och behandling vid särskilda boenden för äldre, har IVO meddelat att avsluta ärendet. För att säkerställa att de åtgärder som redovisats till IVO genomförs enligt plan, föreslås uppföljning av beslutade åtgärder under oktober/november 2023 som redovisas till nämnden.

Beslutsunderlag

Återredovisning till IVO 2023-03-31

Dagens sammanträde

Maria Svanborg, verksamhetschef ÄO och HSV och Anna Hasselbom Trofast, socialchef redogör för ärendet gällande tillsyn av medicinsk vård och behandling vid särskilda boenden för äldre, beslut där IVO avslutar ärendet.

Ordförande tackar för en bra redogörelse.

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

Tillsyn av medicinsk vård och behandling vid särskilda boenden för äldre

Förslag till beslut

Att anta uppföljning av beslutade åtgärder som vidtagits eller planerar att vidtas enligt återredovisning till IVO 2023-03-31.

Sammanfattning av ärendet

Efter beslut till Borgholms kommun avseende tillsyn av medicinsk vård och behandling vid särskilda boenden för äldre, har IVO meddelat att avsluta ärendet. För att säkerställa att de åtgärder som redovisats till IVO genomförs enligt plan, föreslås uppföljning av beslutade åtgärder under oktober/november 2023 som redovisas till nämnden.

Beslutsunderlag

Återredovisning till IVO 2023-03-31

Christina Bengtsson
MAS/Verksamhetsutvecklare

Borgholms kommun
Box 52
387 21 Borgholm

Vårdgivare och huvudman

Borgholms kommun

Ärendet

Tillsyn av medicinsk vård och behandling vid särskilda boenden för äldre (SÄBO) som drivs av Socialnämnden i Borgholms kommun (nämnden).

I tillsynen har Inspektionen för vård och omsorg (IVO) granskat följande områden:

- Individuell bedömning och kompetensnivå
- Dokumentation och personalkontinuitet
- Läkemedelshantering
- Vård i livets slutskede

Beslut

IVO avslutar ärendet.

Skälen för beslutet

IVO har mottagit nämndens redovisning av de åtgärder som har vidtagits och planeras att vidtas efter myndighetens beslut den 31 januari 2023. IVO:s bedömning är att nämnden har redovisat adekvata åtgärder inom följande områden: individuell bedömning och kompetensnivå, dokumentation och personalkontinuitet, läkemedelshantering och vård i livets slutskede.

IVO konstaterar dock att det saknas redovisade åtgärder som avser att sjuksköterska påbörjar palliativ läkemedelsbehandling vid vård i livets slutskede utan förnyad kontakt med läkare.

IVO uppmärksammar nämnden på sitt ansvar att följa de regelverk som finns. IVO förutsätter att nämnden vidtar de åtgärder som redovisats samt vidtar åtgärder inom de områden där redovisning saknas för att komma till rätta med de brister som uppmärksammats i tillsynen. Vidare betonar IVO vikten av att nämnden i sitt systematiska kvalitetsarbete säkerställer att de åtgärder som vidtas får avsedd effekt.

IVO vidtar inga fortsatta åtgärder i nu aktuellt ärende men kan komma att följa upp beslutet.

Vårdgivare ska planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att kravet på god vård enligt 5 kap. 1 § Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL upprätthålls (3 kap. 1 § patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL). Vidare ska vårdgivaren upprätta ett för verksamheten anpassat ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Med stöd av ledningssystemet ska vårdgivaren planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. Ledningssystemet, inklusive aktiviteter som avvikelshantering och egenkontroll, ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet (5 kap. 4 § HSL och 3 kap. 1 och 2 §§ samt 5 kap. 2 och 3a §§ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd [SOSFS 2011:9] om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete).

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Lena Kling. I den slutliga handläggningen har inspektören Malin Lukinius Ekerby deltagit. Inspektören Carina Gustavsson har varit föredragande.

Enligt 10 kap. 13 § PSL får detta beslut inte överklagas.

Till socialnämnden

Dataskyddsombudets rapport 2022 för Borgholms kommun Förslag till beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att godkänna dataskyddsombudets rapport för 2022.

Ärendebeskrivning

Dataskyddsombudet (DSO) sammanställer en rapport varje år som sammanfattar det som hänt under det gångna året och pekar på saker som behöver arbetas vidare med under kommande år. DSO, Ulf Gustavsson kommer att närvara på socialnämnden 230628.

Beslutsunderlag

Dataskyddsombudets årsrapport 2022

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Therese Åhlander
Administrativ chef

§ 71

Dataskyddsombudets rapport 2022 för Borgholms kommun

Beslut

Socialnämndens arbetsutskott föreslår socialnämnden besluta

att   godkänna dataskyddsombudets rapport för 2022.

Ärendebeskrivning

Dataskyddsombudet (DSO) sammanställer en rapport varje år som sammanfattar det som hänt under det gångna året och pekar på saker som behöver arbetas vidare med under kommande år. DSO, Ulf Gustavsson kommer att närvara på socialnämnden 230628.

Beslutsunderlag

Dataskyddsombudets årsrapport 2022

Beslutet skickas till

Socialnämnden

--	--	--	--	--

Dataskyddsombudets rapport 2022 för Borgholms kommun

Dataskyddsombudet (DSO) sammanställer en rapport varje år som sammanfattar det som hänt under det gångna året och pekar på saker som behöver arbetas vidare med under kommande år.

Inledning

År 2022 avslutades med en attack mot kommunens IT-funktioner vilket gav en påminnelse om att det finns risker med den digitala världen som vi alltid behöver tänka på och ta med i beräkningarna i det fortsatta digitaliseringsarbetet. Attacken ledde till en personuppgiftsincident som anmäldes till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY).

Denna händelse visar hur viktigt det är att alla organisationer arbetar med IT-säkerhet, informationssäkerhet, dataskydd och säkerhetsskydd. Den påminner också om hur viktigt det är att ha en hög beredskap för att hantera olika sorters kriser som kan uppstå.

Utvecklingen går mot att alltmer av vår information behandlas digitalt, i olika molntjänster eller i lokalt placerade servrar. Dessutom utvecklas artificiell intelligens (AI) mycket snabbt. Stora mängder information delas över hela världen. Mycket av informationen används för goda syften, men det finns också gott om aktörer som vill använda informationen för skadliga syften. Osäkerheten i vår omvärld tydliggör en del av de risker som behöver hanteras. Ytterst är det de personer vars personuppgifter vi behandlar som utsätts för risker om organisationen inte hanterar de här frågorna på ett bra sätt.

Vi har stora utmaningar framför oss med att hantera de risker som finns i vår informationshantering, inbegripet behandling av personuppgifter. Det bör därför vara ett prioriterat område för hela kommunen att se till att skyddet för personuppgifter och annan data är tillräckligt bra.

Allmänt Borgholms kommun

Det finns en vilja att hantera personuppgifter på ett korrekt och säkert sätt och till stor del görs det också. I de kontakter jag haft med olika anställda inom kommunen har det varit tydligt att man vill göra rätt och jag har fått en del frågor kring hur man ska göra i olika specifika situationer. En del av frågorna tyder dock på att det fortfarande saknas en del kunskap och att det antingen inte finns skriftliga rutiner i tillräcklig omfattning eller att rutinerna inte är kända av medarbetarna.

En sak som jag tagit upp i tidigare rapporter är den personuppgiftsansvariges ansvar att informera dataskyddsbudet i god tid i frågor som rör dataskydd och hantering av personuppgifter. Dataskyddsbudet behöver få information så tidigt som möjligt för att kunna sätta sig in i frågorna och ge relevant stöd till verksamheterna. Det handlar inte bara om när ett verksamhetssystem ska upphandlas eller uppdateras, det handlar också om när nya arbetssätt ska införas som på något sätt kan påverka hanteringen av personuppgifter. Till exempel behöver dataskyddsbudet som regel vara delaktig vid införande av olika e-tjänster eller när man arbetar med verksamhetsutveckling. Det betyder inte att dataskyddsbudet alltid deltar i alla dessa processer, men dataskyddsbudet behöver ha insyn i vad som händer för att kunna kontrollera och framförallt ge råd så att dataskyddet alltid finns med som en integrerad del i dessa processer. Under året har jag träffat ledningsgrupper för socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Dessa kontakter har varit värdefulla men behöver utökas så att hela kommunen omfattas.

Samtliga nämnder utom valnämnden har i den årliga enkäten angett att konsekvensbedömningar enligt artikel 35 i GDPR genomförs för de behandlingar där det behövs. Ett krav i GDPR för en godkänd konsekvensbedömning är att dataskyddsbudet rådfrågas och ger sina synpunkter på konsekvensbedömningen. Under 2022 har jag rådfrågats gällande två konsekvensbedömningar som berör Borgholms kommun. Det innebär att det inte kan ha genomförts mer än två godkända konsekvensbedömningar i hela kommunen. Även här finns utrymme för förbättringar när det gäller verksamheternas kontakter med dataskyddsbudet.

Generellt visar svaren i den årliga enkäten att arbetet med dataskydd går framåt om än inte alltid så snabbt som skulle vara önskvärt. Att det tar tid kan bero på flera olika saker, men den förklaring jag oftast får när jag pratar med personer i verksamheterna är tidsbrist. Det handlar alltså om vilka resurser som den personuppgiftsansvarige avsätter för arbetet och här har varje nämnd ett ansvar att se till att det finns tillräckliga resurser avsatta för att möjliggöra ett dataskyddsarbete som uppfyller kraven i GDPR. En annan faktor som påverkar arbetet är ledningens engagemang i frågorna, både nämndens och förvaltningsledningens engagemang.

Information och rådgivning

Jag har tagit fram två allmänna rekommendationer under året som riktat sig till samtliga personuppgiftsansvariga som jag är DSO för. De två ämnen som behandlats är:

1. Register över behandlingar enligt GDPR artikel 30.
2. E-post och känsliga personuppgifter.

Jag har dessutom svarat på frågor löpande under året.

Kontroll och tillsyn

Slutsatser från den årliga enkäten

Avdelning 1

Enkätens första del handlar om i vilken utsträckning det finns skriftliga rutiner eller instruktioner för dataskyddsarbetet. I GDPR finns en princip om ansvarsskyldighet. Den handlar om att den personuppgiftsansvarige har en skyldighet att kunna visa att reglerna i GDPR efterlevs. Ett sätt att visa det är att ha skriftliga rutiner och instruktioner som är kända för de anställda och som gör tydligt hur personuppgifter ska hanteras i olika situationer. De rutiner som det ställs frågor om i enkäten är inte en full-ständig lista över rutiner som behöver finnas utan endast ett urval.

Samtliga nämnder utom socialnämnden har under året fått till de flesta av de skriftliga rutinerna som efterfrågas i enkäten, vilket är en stor förbättring mot hur situationen var året innan. Det finns anledning för socialnämnden att prioritera detta arbete under 2023, inte minst med tanke på de tydliga krav på skriftlig dokumentation som finns i GDPR. Samtidigt behöver alla nämnder regelbundet se över behovet av olika skriftliga rutiner och uppdatering av befintliga rutiner.

Avdelning 2

Enkätens andra del handlar om vad som faktiskt görs när det gäller data-skydd.

Enligt enkätsvaren har en del förbättringar skett under året. Till exempel anges att gallring sker i rätt tid i större utsträckning än tidigare, att det finns bättre kontroll på vilka underbiträden som används och att det sker vissa kontroller av att beslutade säkerhetsåtgärder fungerar i praktiken. När det gäller underbiträden behöver arbetet fortsätta så att organisationen vet i vilken omfattning personuppgifter faktiskt behandlas i tredje land.

När det gäller registerförteckningen som ska föras enligt artikel 30 så är den inte komplett. Enligt enkätsvaren saknas fastställda ändamål för en del av behandlingarna. Eftersom ändamålen ska finnas med i registerförteckningen kan den inte bli komplett om det inte finns fastställda ändamål för alla behandlingar. När jag tittar på registerförteckningen ser jag också att det saknas behandlingar som borde finnas med. Det här är ett område som behöver prioriteras, eftersom registerförteckningen har en central roll när det gäller att ha kontroll på de behandlingar av personuppgifter som görs.

Avdelning 3

Enkätens tredje del är en självskattning av hur långt organisationen har kommit i dataskyddsarbetet. Här blir det subjektiva inslaget i svaren relativt stort vilket gör att det är svårt att fullt ut jämföra förvaltningarna med varandra. I stället är det mest intressanta att följa hur svaren ändras år för år för att se hur arbetet utvecklas.

Samtliga nämnder redovisar förbättringar på ett antal områden. Till exempel har samtliga nämnder utom socialnämnden angett förbättring när det gäller styrdokument och rutiner, vilket stämmer väl överens med resultatet i avdelning 1. När det gäller uppskattning av om personuppgifter hanteras på ett korrekt sätt har alla nämnder utom utbildningsnämnden angett förbättring. Samtidigt ska tilläggas att de andra nämnderna därmed kommit upp på samma nivå som utbildningsnämnden redan förra året hade angett.

Kommunstyrelsen och socialnämnden anger förbättring när det gäller de anställdas utbildning i dataskyddsfrågor, miljö- och byggnadsnämnden anger förbättring när det gäller dokumentation för att uppfylla ansvarsskyldigheten, utbildningsnämnden anger förbättring när det gäller dataskyddskulturen, miljö- och byggnadsnämnden anger förbättring när det gäller att fånga upp personuppgiftsincidenter, kommunstyrelsen anger förbättring för styrelsens agerande för bättre dataskydd, kommunstyrelsen och miljö- och byggnadsnämnden anger förbättring när det gäller att nämnden tar del av rekommendationer från dataskyddsombudet och slutligen anger utbildningsnämnden förbättring när det gäller att den högsta förvaltningsledningen prioriterar dataskyddsfrågor.

Riktningen är positiv även om det också finns ett par svar där man angivit försämring jämfört med föregående år. Jag går inte in närmare på det eftersom jag anar att det i åtminstone något fall beror på att frågan missuppfattats förra året.

Generellt hamnar svaren, med några undantag, i mitten eller på den övre halvan av skalan i de flesta frågor, samtidigt som det är få frågor där högsta alternativet angivits. Detta stämmer ganska väl överens med den bild jag har utifrån det jag i övrigt lagt märke till i kommunens verksamhet.

I genomsnitt har nämnderna angett förbättring i 4,25 av de 13 punkter som finns i enkäten.

Övrigt gällande Borgholms kommun

I tidigare rapporter finns en del brister redovisade tillsammans med förslag till åtgärder. Tyvärr kan jag konstatera att flera av dessa brister kvarstår. Därför kommer listan med förslag till åtgärder att innehålla delar som fanns med både i årsrapporten för 2020 och för 2021. Som exempel kan nämnas arbetet med den enligt GDPR obligatoriska registerförteckningen, inventering av tredjelandsöverföringar och att se till att information om planerade förändringar i hantering av personuppgifter kommer till dataskyddsombudet i ett tidigt skede.

En grundläggande orsak till att de här bristerna kvarstår är som jag uppfattar det att de personuppgiftsansvariga nämnderna inte har avsatt tillräckliga resurser för att möjliggöra ett dataskyddsarbete som når upp till kraven i gällande lagstiftning. En annan orsak kan vara att det inte finns någon uttalat ansvarig specifikt för dataskyddsarbetet. Som jag tidigare tagit upp behöver det finnas tydligt utpekade ansvariga för dataskyddet som också har mandat att fatta beslut kring hanteringen av personuppgifter.

En central framgångsfaktor för att organisationen ska uppfylla kraven som GDPR ställer är att ledningen är engagerad och tar frågorna på allvar och även sänder tydliga signaler till organisationen att integritetsskyddsfrågorna är viktiga.

En stor fråga har under året varit om kommunen ska införa Microsoft 365 eller inte. Jag har konstaterat att den konsekvensbedömning som gjorts enligt artikel 35 i GDPR inte uppfyller kraven för en sådan konsekvensbedömning. Det är också huvudorsaken till att jag inte har rekommenderat ett införande. Det finns helt enkelt inte ett tillräckligt underlag för att avgöra om det kan ske på ett sätt som uppfyller lagens krav eller inte. Jag kommer under 2023

att följa införandet av M365 och även ge stöd och vid behov komma med synpunkter kring genomförandet.

Inom utbildningsnämndens område är frågan om vilka appar som kan eller får användas i skolan en ständigt närvarande fråga. Utbildningsförvaltningen tillämpar en tydlig försiktighetsprincip, vilket är bra med tanke på att det handlar om barn som är en särskilt skyddsvärd grupp av registrerade. Det kan dock ibland bli så att man väljer att inte använda vissa appar därför att det saknas resurser för att kunna undersöka hur varje app fungerar i förhållande till GDPR. Det vore önskvärt med någon form av central granskning av appar och programvaror för undervisningen i skolan, till exempel via SKR, så att inte varje enskild kommun behöver lägga ner den tid som krävs för att säkerställa att en viss app uppfyller integritetskraven.

Händelser i omvärlden

Alternativ till amerikanska molntjänster börjar dyka upp inom vissa områden. Några statliga myndigheter har gått i spetsen och tagit fram underlag och erfarenheter som kan användas av kommuner och andra offentliga aktörer för att hitta alternativ till de molntjänster som till stor del används idag.

Arbete pågår med nytt avtal om överföring av personuppgifter till USA efter att Privacy Shield upphävdes av EU-domstolen. Dock har både Europeiska dataskyddsstyrelsen, Europeiska datatillsynsmannen och EU-parlamentet uttalat kritik mot kommissionens förslag och varit tveksamma till om det förslaget skulle överleva en prövning i domstolen. Det innebär att osäkerheten och risken när det gäller amerikanska molntjänster eller företag som använder amerikanska underbiträden fortfarande är stor.

Under 2022 gjordes ändringar i kommunallagen som gör det möjligt för kommuner att använda sig av automatiserat beslutsfattande inom vissa områden. Detta öppnar möjligheter att effektivisera vissa processer men det ställer också stora krav på hur sådana system byggs och implementeras.

I EU pågår ett omfattande lagstiftningsarbete med flera olika förordningar och direktiv som på olika sätt kommer att påverka arbetet med digitalisering och dataskydd. Sammantaget kommer de närmaste åren sannolikt kommunen att omfattas av flera nya eller uppdaterade regelverk, vilket ställer allt högre krav på kommunen att arbeta med att säkerställa regelefterlevnad inom de här områdena.

Under året har allt fler länder och organisationer uppmärksammat riskerna med kinesiska företag och programvaror. Tiktok har till exempel förbjudits på jobbmobiler i flera länders statsförvaltning, eller delar av statsförvaltningen. Även i kommunen behöver riskerna med Tiktok och andra appar eller program uppmärksammas.

Det är oroligt i vår omvärld och säkerhetsläget är inte det bästa, vilket gör att det är ännu mer angeläget än tidigare att se till att dataskyddsfrågor hanteras på ett bra sätt, tillsammans med informationssäkerhet, säkerhetsskydd och krishantering.

Kommande år

Dataskyddsombudets arbete

Under hösten 2022 har jag kunnat besöka Borgholm för en del fysiska möten vilket gör att jag kan få en tydligare bild av dataskyddsarbetet i kommunen. I min planering för 2023 ligger att jag mer regelbundet kommer att besöka olika förvaltningar och verksamheter i Borgholms kommun.

Syftet med dessa besök är i första hand att ge stöd i olika delar av dataskyddsarbetet. Eftersom dataskyddsombudets uppgift också är att kontrollera efterlevnaden av GDPR kommer jag dessutom att försöka skaffa en så bra bild som möjligt av hur dataskyddet fungerar i praktiken och vid behov återkomma till nämnden med förslag till ytterligare åtgärder.

Jag kommer under året också särskilt att följa arbetet med att implementera Microsoft 365 i förvaltningarna. Det är viktigt att det sker på ett sätt som säkerställer den säkerhet och det skydd för de registrerade som krävs.

Ett annat område där jag planerar att se lite närmare på utvecklingen är digitalisering och införande av e-tjänster. Det här är nödvändiga processer för att kommunen ska kunna uppfylla de krav och förväntningar som finns, men det är viktigt att det görs på rätt sätt från början för att undvika problem och minimera risker.

Vad behöver göras under 2023?

Arbetet med dataskydd blir aldrig klart utan det måste pågå hela tiden. Dataskyddslagstiftningen är omfattande och det är nödvändigt att prioritera insatserna så att de gör mest nytta. Nedan följer ett antal punkter med åtgärder som enligt min bedömning behöver prioriteras särskilt under 2023. En del av dessa åtgärder har funnits med i tidigare årsrapporter men har inte genomförts. Några borde varit klara när GDPR trädde i kraft 2018 och kommunstyrelsen och övriga nämnder behöver nu se till att arbetet utförs. Inte minst den cyberattack som kommunerna på Öland drabbades av i slutet av 2022 visar att alla organisationer behöver se till att skyddet för de registrerades integritet och personuppgifter måste prioriteras.

- Registerförteckningen måste göras klar. Den har en central roll i dataskyddsarbetet och det underlättar mycket för den personuppgiftsansvarige när det gäller andra delar av arbetet när den är komplett och uppdaterad.
- Varje nämnd måste ha kontroll över om och i så fall i vilka länder utanför EU/EES-området personuppgifter behandlas och/eller överförs till. Det är därför nödvändigt att den inventering av tredjelandsöverföringar som Europeiska dataskyddsstyrelsen anger som en nödvändig åtgärd genomförs och att uppgifterna sedan hålls uppdaterade.
- Kommunstyrelsen behöver se till att införandet av Microsoft 365 sker på rätt sätt, det vill säga att de säkerhetsåtgärder som krävs är införda innan personuppgifter börjar behandlas i tjänsten. Övriga nämnder behöver ta ställning till i vilken omfattning Microsoft 365 kan användas i deras verksamheter, med hänsyn taget både till reglerna i GDPR och i annan lagstiftning, till exempel offentlighets- och sekretesslagen.

- Besluta om rutiner som säkerställer att DSO får tillräcklig information tillräckligt tidigt i frågor som påverkar behandlingen av personuppgifter. Dessutom ska DSO ges möjlighet att delta när beslut ska fattas om frågor som rör behandlingen av personuppgifter. Det innebär inte att DSO alltid behöver vara med vid själva beslutstillfället utan ofta räcker det att DSO finns med när exempelvis ledningsgrupper bereder eller på annat sätt behandlar sådana frågor.
- Se över och uppdatera den information som lämnas till de registrerade utifrån den nya praxis som etablerats under det senaste året.
- Utifrån det övergripande ansvar som kommunstyrelsen har för kommunens verksamhet bör kommunstyrelsen se till att det finns en fungerande dataskyddsorganisation som inbegriper alla kommunens förvaltningar, inbegripet tydligt ansvar och mandat för angivna personer.
- Identifiera vilka pågående behandlingar där konsekvensbedömning enligt artikel 35 i GDPR behöver göras och starta arbetet med att genomföra dessa konsekvensbedömningar.
- Samtliga nämnder behöver se till att arbetet med den interna kontrollen i tillräcklig omfattning innefattar frågor om hantering av personuppgifter. Både arbetet med den interna kontrollen och kommunstyrelsens uppsiktsplikt bör när det gäller dataskyddsfrågor dokumenteras och göras tillgänglig för dataskyddsorganisationen.
- Med tanke på svaren i enkäten gällande skriftliga rutiner för hantering av personuppgifter behöver särskilt socialnämnden arbeta med att komplettera de rutiner och styrdokument som finns idag.
- Varje nämnd bör se till att tillräckliga resurser avsätts för att säkerställa att arbetet med dataskydd kan ske på ett bra sätt. Osäkerheten i omvärlden förstärker det behovet och behovet av att samarbeta med närliggande funktioner, som informationssäkerhet och säkerhetsskydd.

Ulf Gustavsson
Dataskyddsombud